

- az objektumok útjainak, járdáinak, a lépcsők, a folyosók előírászerű állapotára, megfelelő karbantartására, takarítására;
- a sportfoglalkozásokon egymás testi épségének megóvására.

2. Védekezés természeti hatások ellen

Berényi Sándor kpa.

1987-ben hosszú, kemény tél van mögöttünk, már-már elfelejtettük ugyan a csontig fagyasztó szelet, a félméteres havat, azt a tényt, hogy néhány napra szinte megbénult az ország. Olvashattuk az újságokban, hallottuk a rádióban, és láthattuk a televízióban, hogy a katonák helytállására milyen nagy szükség volt e rendkívüli napokban. Embereket szabadítottak ki a hó fogságából, élelmiszert vittek a megközelíthetetlen helyekre, illetve helységekben, betegeket és terhesanyákat szállítottak kórházakba, valamint a közlekedés helyreállításában végeztek kiemelkedő munkát.

A kemény hideggel és hóviharral érkező tél következménye volt, hogy sok katona fagyási sérüléseket szenvedett.

A fagyás a bőrszövet lehülésével és ezáltal a felületi vérkeringés megzavarásával előidézett helyi kóros állapot. A fagyás többnyire a kéz és láb ujjaira, az orra és a fülcimpákra korlátozódik, csak ritkán terjed ki az egész kézre és lábra, az arca, a bokára és a csuklókra is.

A fagyás két fázisban alakul ki:

Az első fázisban keringési zavarok észlelhetők, a szöveten sápadtság és érzéskiesés jelentkezik. A hideghatás megszűnése után a vérkeringés újra megindul, a szövet visszanyeri normális állapotát. Ha a nagyfokú hideg hatása huzamosabb ideig tart, beáll a második fázis, amely után már nem használ semmilyen melegítés, a szövet elhal, elüszkösödik, körülötte kisebb vagy nagyobb mértékű gyulladás keletkezik.

Az esetek többségében nem súlyos a fagyás, és a gyógyulás teljes.

A hidegben, fagyponthoz alatti hőmérsékleten végzett tevékenység idején, gyakorlaton, őrsegekben vagy a szabadban való tartós kinntartózkodás más eseteiben, mint például a januári rendkívüli hideg napokban különös gondot kell fordítani a hideg elleni hatásos védekezésre.

Az időjárási viszonyoknak megfelelő réteges öltözködés mellett a végtagok, kéz, láb, valamint a ruházattal fedetlen testrészek (fül, orr) megóvására kell fokozott figyelmet fordítani. Növekszik a fagyási veszély az átnedvesedett lábbelik, ruházat esetén, ezért az átnedvesedett lábbelit, ruhát minél előbb le kell cserélni, ha ez nem lehetséges, biztosítani kell a mielőbbi szárítási lehetőséget.

A fagyások döntő többsége azoknál a katonáknál fordult elő, akik eltávozásról, szabadságról érkeztek vissza. Egyik alakulatnál például a téli sapka nem volt kiadva, az eltávozásról beérkezett mintegy 30 katona füle fagyott meg. Több hivatásos állományúnál is előfordult hasonló eset, mert szolgálatba menet nem a téli sapkát viselték.

Olyan eset is előfordult, hogy reggeli tornán fekvőtámasz végrehajtása közben - kesztyűhasználat hiányában - a katona mindkét kezén az első ujjpercek megfagytak.

A hideg elleni védekezés feltételei adottak, a szükséges ruházati eszközök megfelelő mennyiségben minden alakulatnál rendelkezésre állnak.

A rendkívüli időjárás okozta tanulságokat nem szabad elfelejteni, arra időben fel kell készülni, mert ebben az évben is lesz tél.

3. A karbantartás és a biztonság összefüggése, a karbantartási-javítási munkák veszélyei

Pécskövi Lajos kpa.

A biztonság és a karbantartás olyan fogalmak, amelyek két különböző úton függenek össze egymással: először is, a karbantartást végzők a munka jellegénél fogva sokkal inkább kerülnek veszélyhelyzetbe, mint más munkakörben dolgozók; másodsor az épületek, építmények, gépek, berendezések, technikai eszközök és szerszámok biztonsága nagy mértékben függ a karbantartás rendszerességétől, színvonalától.

A karbantartás mint fogalom, magában foglalja a meghibásodást megelőző, valamint a javítási tevékenységet. Megelőző célt szolgál a karbantartási tevékenység, ha valamely gép, berendezés, technikai eszköz stb. meghibásodásának kizárására irányul a munkavégzés. Üzemzavar-elhárítási, vagyis javítási jellegű az a munkavégzés, amelyet meghibásodás után végeznek, de amelyre már korábban felkészültek anyagokkal, tartalék alkatrészekkel, szerszámokkal, berendezésekkel és javítókapacitással, vagyis szakmunkaerővel. Egyes üzemzavarok bekövetkezése megfelelő előrelátással megelőzhető, vagy bekövetkezésük valószínűsége minimálisra csökkenthető. Azokon a tevékenységi területeken, ahol az adott technológia folytán fokozott veszélyeztetettség áll fenn, a karbantartás színvonalának, minőségének olyannak kell lennie, hogy az üzemzavar a személyi állományt és a környezetet ne veszélyeztethesse. Minden tevékenységi területen szükséges az arra a területre speciálisan kifejlesztett karbantartási terv alkalmazása. Itt ügyelni kell arra, hogy csak bizonyos karbantartási tevékenység típusokat lehet és szabad általánosítani. A tervben meghatározott időszakonként – de legalább évenként egyszer – minden létesítményt, gépet, berendezést és technikai eszközt a biztonság szempontjából gondosan meg kell vizsgálni. A veszélyes berendezések vizsgálata és karbantartása nagy gyakorisággal is indokolt lehet.

Melyek a javítási és karbantartási munkák legfontosabb területei és veszélyei?

Épületek és építmények javítási-karbantartási munkálatainak végzésekor a feltételek általában rosszabbak mint új épületek készítése során, egyrészt azért, mert a munkavégzésben érintett szerkezeti részek vagy azok az elemek, amelyeken a munkásoknak mozogniuk kell, rossz állapotúak, másrészt azért, mert a munkálatokat sürgősen kell elvégezni a helyiségeknek a rossz időjárástól való megóvása érdekében (pl. tetőjavítás), végül pedig azért, mert a munkákat veszélyes berendezések és hálózatok (villamos-, gáz-, túlnyomásos légvezeték stb.) közelében kell végezni. A munkálatok veszélyeztetik a járókelők és az épületben tartózkodók testi épségét a tárgyak lezuhanása, az anyagmozgatás és -tárolás, a különböző gépi berendezések, emelőgépek használata miatt. Éppen ezért a munkák megkezdése előtt gondosan fel kell térképezni minden lehetséges baleseti forrást, és meg kell határozni a biztonsági intézkedéseket. Minden munkafá-